

[Leif Hermann]

Ingen af delene synes at have virket med nogen nævneværdig styrke i det system, vi faktisk kun overfladisk har lavet om, siden Louis Pio blev spærret inde i 1873.

Dette forslag er et opgør med indespærringen og dens idémæssige grundlag, fordi kun helt marginale grupper af kriminelle synes at have behov for indespærring af sikkerhedsmæssige årsager. Men ikke desto mindre opretholder vi et stort, dyrt, inhumant og formålsløst system, som vi med et lidt ejendommeligt udtryk sammenfatter i ordet »kriminalforsorgen«.

Der har igennem det sidste par år været meget diskussion om indretningen af frihedsstraffe. Vi har hørt udtrykket »korte, men effektive frihedsstraffe«. Vi har også fået en ny reaktion til afløsning af en del af frihedsstraffen, nemlig samfundstjeneste, som nu ifølge højesteret begrænses til 6-8 måneders frihedsstraf som alternativ.

Det virker, som om vi ikke for alvor vil tage fat på at løse de alvorlige problemer på en ny måde. I mellemtiden er kapaciteten på anstalterne steget fra 3.300 i 1978 til 3.800 i 1984, og stigningen i bevogtningspersonalet har i den samme periode været 35 pct.

Vores forslag tilsigter en helt generel reform af dette system: den gradvise overgang til afsoning i frihed gennem de tiltag, som opstilles i beslutningsforslaget.

Vi gør også op med den lukkethed, der er karakteristisk for anstalterne, og som sådan set nok kun virker som en bekræftelse på kriminalforsorgens selvopfattelse: at den er retfærdig og objektiv i behandlingen af de indsatte. Vi må have lys udefra i form af tilsynsråd.

Med disse tanker følger vi nogle forslag op, som VS fremsatte i sidste samling, omfattende beslutnings- og lovforslag. Og vi håber, at den debat, vi får om dette forslag, er en videreførelse af den debat, vi fik i foråret, sådan at vi på et eller andet tidspunkt når frem til at betragte fangerne som medmennesker – som fængselspræsten Poul Højrup kaldte de indsatte. Det kan såmænd meget vel vise sig på såvel lang som kort sigt at være både væsentlig mere effektivt og langt billigere.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Dette beslutningsforslag indeholder en række punkter, der må indgå i en kriminalpolitisk reform, og jeg vil gerne nærmere omtale pkt 1, pkt. 2 og pkt. 5.

Pkt. 1 har en overskrift, der hedder »Begrænsning af frihedsstraffe«. Det er jeg tilhænger af. Man har allerede citeret Carl O. Christiansens fremhævelse af, at det generalpræventive ved fængselsstraf ikke eksisterer, og at folk i hvert fald ikke bliver bedre af at blive puttet i fængsel; det har vi vel overhovedet ikke noget tilfælde af, vi kan henvise til.

Jeg ville ønske, man også havde sagt, at vi burde gennemgå straffeloven og nedsætte straffen på en række punkter. Det er ikke efter min opfattelse særlig godt begrundet, at vi straffer så hårdt for det, jeg har kaldt berigelsesforbrydelser, og i andre tilfælde sammenligningsvis har forholdsvis milde straffe for andre former for forbrydelser. Her kan man bare tænke på, at ødelæggelse af naturen ikke indgår som noget særlig strafværdigt herhjemme, selv om det, som det er sagt af en anden, jo er næsten umuligt at genoprette en ødelagt natur.

Det vil jeg meget gerne se på, også i den form, som forslagsstillerne har indskrænket sig til at sige, nemlig at de, der idømmes under 5 år, skal have det, forslagsstillerne kalder en kombinationsstraf, altså at kun en del af straffen skal afsones. Men også selve strafferammerne bør vi se på.

Pkt. 2 er, at man må have nye sanktionsformer. Det er også korrekt og rigtigt set. Vi har jo allerede den nye sanktionsform samfundstjenesten, der henholdsvis kaldes en stor succes og en stor fiasko. Den kaldes en stor succes, fordi det viser sig, at de folk, der idømmes den, opfatter samfundstjenesten som et forsøg på fra samfundets side at understrege, at man ikke vil have den slags overtrædelser af de gældende love – og i den henseende synes jeg den er en stor succes – og den kaldes en stor fiasko, fordi det kun er i så forholdsvis få tilfælde, den har været taget i anvendelse. Det synes jeg vi skal gå ind på.

De andre ting, man nævner, er fritidsafsoning og alternativ tjeneste. Hvad angår fritidsafsoningen har andre peget på, at man udmærket kunne forestille sig, at man havde det, der hed weekendafsoning, altså at de